

Commissie Hoger Onderwijs

Rapport in het kader van het
kwaliteitstoezicht van de
HBO5-opleidingen

VSPW Gent
37119

Rapport in het kader van het kwaliteitstoezicht van de hbo5-opleidingen
door de Commissie Hoger Onderwijs
37119 VSPW Gent

1. Conclusie

Onderwerpen	Oordeel
De onderwijsinhoud	Goed
Het onderwijsproces	Goed
De uitkomst van het onderwijs	Voldoende
Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg	Goed
Eindoordeel	Goed

2. Bevindingen

Algemeen

Het ZER maakt niet duidelijk hoe de samenwerking binnen het Arteveldeleernetwerk verloopt. Over de mogelijke opportuniteiten van dit samenwerkingsverband wordt niet gesproken. Dat is een leemte.

De onderwijsinhoud

Het opleidingsaanbod van CVO VSPW Gent omvat basisopleidingen en bijscholingen of uitbreidingsmodules op verschillende onderwijsniveaus. Hierdoor realiseert het CVO VSPW Gent een leerladder tussen SVWO en HBO5 en een doorstroming tussen basisopleidingen en bijscholingen of uitbreidingsmodules. Het opleidingsaanbod is specifiek en hierdoor heeft het CVO VSPW Gent een vrij unieke plaats binnen het landschap van het Vlaamse volwassenenonderwijs. De HBO5-opleidingen worden aangeboden via een specifieke leerweg die het mogelijk maakt om voortdurend de theorie te koppelen aan de praktijkervaring. Door deze leerweg en door de opbouw van een modulair traject worden verschillende doelgroepen aangesproken. Voor alle graduaatsopleidingen werd een modeltraject ontwikkeld en werden opleidingsprofielen uitgewerkt ter vervanging van de verouderde structuurschema's en leerplannen. Deze opleidingsprofielen zijn gekenmerkt door beroepsgerichtheid, oriëntatie op competenties (competentiematrix) en werkplekleren. Deze aanpassingsdossiers werden bekrachtigd door de Vlaamse Regering. De aangepaste opleidingsprofielen zijn recent geïmplementeerd.

Het aanzienlijke aandeel van het werkplekleren in het curriculum van elke opleiding is een bewuste beleidskeuze van het CVO VSPW Gent.

Het CVO VSPW Gent signaleert dat het werken met aangepaste modulefiches begeleiding en permanente aandacht van de coördinatoren vraagt. Het CVO VSPW Gent wil inzetten op de verdere implementatie van het competentie-ontwikkelen, met nadruk op de werkvormen, het toetsbeleid en de rol van de docent. Voor de concrete realisatie hiervan zal het CVO VSPW Gent een stappenplan uittekenen waar het tijdsplan, de gebruikte methodieken en de beschikbare middelen duidelijk worden bepaald.

Het CVO VSPW Gent zet volop in op het proces van omschakeling, maar leert duidelijk al doende en heeft de meerwaarde ontdekt van deze manier van werken in functie van de gedefinieerde principes die aan de basis liggen van het didactisch concept.

Het onderwijsproces

Het werkplekleren is erg uitgewerkt, goed omkaderd en ingepast in het traject van de student op de goede momenten. 'Praktijk' vormt de ruggengraat van elke HBO5-opleiding, waarbij 'praktijk' de betekenis heeft van 'effectief participeren op een concrete werkplek', hetzij als werknemer hetzij als stagiair. Praktijkervaringen worden in alle modules als leer materiaal benut. Het leren in dialoog staat daarbij centraal. De theoretische modules worden, in functie van een modeltraject en indien mogelijk, per onderwerp geclusterd. Tussen deze theoretische modules bestaat er geen volgtijdigheid. Voor het werkplekleren is er wel volgtijdelijkheid.

Het CVO verantwoordt waarom het werkplekleren in de opleidingen *graduaat Bibliotheekwezen*, *Documentatie en informatiekunde* en *graduaat Tolk* afwijkend georganiseerd wordt.

Een belangrijk instrument voor de werkplekmodules is de leeragenda. Daarmee toont de cursist aan in welke mate hij de gevraagde competenties van een semester heeft verworven. Het afstudeerproject is geplaatst binnen het werkplekleren, zodat onderwerpen die enkel theoretisch worden benaderd niet meer mogelijk zijn.

In het ZER is een goede analyse opgenomen van de studentenpopulatie op bepaalde variabelen. In het schooljaar 2015/2016 constateert het CVO VSPW Gent een plotse stijging van de groep '18-20 jaar' in alle opleidingen. Het CVO VSPW Gent noemt dit een uitdaging. De opleiding *graduaat Tolk* heeft een groot aantal studenten die al een diploma hoger onderwijs hebben. Studenten zonder diploma secundair onderwijs worden in de mate van het mogelijke georiënteerd naar inhoudelijk verwante opleidingen op het niveau SVWO. Het CVO VSPW Gent stelt vast dat er sinds enkele jaren ook een grotere instroom is van vaak anderstalige cursisten met een niet-Belgische herkomst, vooral in de opleiding *Graduaat Maatschappelijk Werk*.

De omkadering voor de instroombegeleiding van de studenten is positief, inclusief taal- en PC-screening, toelatingsproef en EVC.

Slechts een eerder klein percentage van de studenten slaagt niet en de uitval is beperkt. Over de opleidingen heen behaalt 54% het diploma binnen het voorgestelde tijdstraject, 13% zelfs sneller als gevolg van vrijstellingen. Het CVO VSPW Gent sluit aan bij de wettelijke mogelijkheid om een tweede zittijd te organiseren. De slaagcijfers zijn hier wel lager. Het CVO VSPW Gent neemt de verdere analyse van de doorstroomcijfers mee als een uitdaging voor de komende jaren. De trajectbegeleiding en het zorgaanbod zijn goed uitgewerkt: het CVO VSPW Gent heeft de uitbouw van de zorg opgenomen als een strategische doelstelling en heeft daartoe twee zorgcoördinatoren (0,80 VTE) in dienst.

In het CVO VSPW Gent is er een duidelijke focus op de uitdagingen qua toetsbeleid. Het toetsstelsel is transparant, vertrekt vanuit de competentiematrix en is ook afgestemd op het werkplekleren, dat specifiek is uitgewerkt. De rol van de ombudsdienst is goed omschreven.

In het ZER wordt een aantal aandachtspunten en ook een aantal uitdagingen geformuleerd, maar het is niet helder wat het onderscheid is.

De uitkomst van het onderwijs

Het CVO VSPW Gent heeft duidelijk aandacht voor de aspecten 'tewerkstelling' en 'tevredenheid van de alumni'. Uit de tevredenheidsmetingen blijkt 80 % tevreden tot zeer tevreden. In de bevraging van de alumni wordt ook gepeild naar de betekenis van de opleiding. Voor drie van de vijf opleidingen is een werkveldadviescommissie actief.

Het CVO VSPW Gent signaleert dat binnen de diverse werkvelden en commissies het begrip HBO5 nog niet echt ingeburgerd is. Het brengt verwarring teweeg en creëert onzekerheid. Volgens het CVO VSPW Gent is sensibilisering niet alleen zijn taak, maar dienen ook de overheid en de vakorganisaties hieraan te werken. Alert blijven voor het civiel effect van het graduaat/HBO5 diploma in de diverse werkvelden, vindt het CVO VSPW Gent voor zichzelf een aandachtspunt.

Het CVO VSPW Gent zet de verschillende opleidingen af tegen de arbeidsmarkt, op basis van diverse studies en gegevens van de VDAB. Zo probeert het CVO VSPW Gent een goed en gefundeerd zicht te krijgen op wat er speelt op de verschillende markten.

Uit de tewerkstellingsbevestigingen (6 maand na het afstuderen) blijkt dat 80 % van de afgestudeerden aan het werk is. In het ZER geeft het CVO VSPW Gent een analyse van de verschillende tewerkstellingssectoren. Het CVO VSPW Gent werkt aan de uitwerking van vervolgttrajecten naar verwante bacheloropleidingen. Ook is er de intentie om vervolgttrajecten uit te werken voor niet-onmiddellijk verwante opleidingen, onder andere van het *Graduaat Orthopedagogie* naar de *Bachelor in het Sociaal Werk*.

Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg

Voor het schooljaar 2015/2016 hebben 58 medewerkers een opdracht binnen een graduaatopleiding (26,54 FTE) van het centrum. Er wordt gestreefd naar een evenwichtige samenstelling van de opleidingsteams. 53% van de docenten is in het bezit van een pedagogisch bekwaamheidsbewijs. De leeftijdspiramide van het personeel is een uitdaging. 'Verjonging' is aangewezen. De criteria voor werving van personeel zijn expliciet geformuleerd. De pedagogische bekwaamheid lijkt enkel op basis van een relevant diploma nagegaan. Nieuwe medewerkers worden via het principe van meter/peter omkaderd.

Verdere professionalisering van het personeel wordt opgevolgd door functionerings- en evaluatiegesprekken, waarbij tijdsgebrek wordt ingeroepen voor een betere aanpak. Het initiatief voor professionaliseringsactiviteiten wordt sterk bij het individu gelegd. Daarnaast grijpt er éénmaal om de twee jaar een studiedag plaats, georganiseerd door het CVO VSPW Gent. Dit is echt beperkt.

Het CVO VSPW Gent is trots op zijn infrastructuur. Het voorzien van financiële middelen om deze infrastructuur in eigen beheer te houden en op een goed operationeel niveau te handhaven, is een uitdaging. Het kwaliteitsbeleid van het CVO VSPW Gent is gebaseerd op de 'beleidstempel'. Het CVO VSPW Gent waardeert het werken met een strategisch

beleidsplan en jaaractieplannen als een stimulans voor de methodische beleidsvoering van de coördinatoren en de realisatie van de beleidsdoelen

De interne kwaliteitszorg wordt nog verder uitgebouwd en is ingebakken in de beleidsvoering van het CVO VSPW Gent. Dit wordt vertaald naar een permanente verbetercyclus.

3. Aanbevelingen

Het onderwijsproces

Het verdient aanbeveling dat het CVO VSPW-Gent, met het oog op het beleid in de nabije toekomst, een scherper onderscheid maakt tussen aandachtspunten die het voor zichzelf formuleert en uitdagingen waarvoor het zich geplaatst ziet.

De uitkomst van het onderwijs

Het verdient aanbeveling dat het CVO VSPW Gent voor alle opleidingen een werkveldadviescommissie installeert.

Personeel, materiële voorzieningen en interne kwaliteitszorg

Het verdient aanbeveling dat het CVO VSPW Gent een beleid ontwikkelt inzake de professionalisering van het eigen personeel, dat meer sturend is en waarin meer wordt geïnvesteerd.

Slot

Het CVO VSPW Gent heeft zelf initiatief genomen om opleidingsprogramma's te actualiseren. Het CVO VSPW Gent is zich bewust van de eigen kwaliteit, maar formuleert voor zichzelf toch ook een aantal aandachtspunten. Het CVO VSPW Gent lijkt gewapend om in te spelen op de gesignaleerde uitdagingen.

Het ontwerp van Toetsingsrapport werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en/of bezwaren van technische aard. De instelling heeft geen opmerkingen en/of bezwaren geformuleerd op het ontwerp van toetsingsrapport.

Brussel, 25 november 2016

Voor de Commissie Hoger Onderwijs

Luc François

Voorzitter Commissie Hoger Onderwijs